

Tlačová konferencia World Immunization Week campaign

prof. MUDr. Štefkovičová Mária, PhD, MPH

Bratislava, 25.4.2023

Očkovanie

- ❖ najvýznamnejší objav v histórii medicíny
- ❖ najvýznamnejšie preventívne opatrenie proti prenosným ochoreniam

Očkovanie v SR

- ❖ od konca 40 – tych rokov minulého storočia
- ❖ epidemiológovia na základe vedeckých dôkazov formovali a formujú stratégie očkovania, koordinujú Národný imunizačný program
- ❖ v súčasnosti povinne očkujeme proti 10 infekčným chorobám detského veku
- ❖ dlhodobá zaočkovanosť > 95 %

História povinného očkovania na Slovensku

- Prvé kiahne od čias Márie Terézie do 1980
- Záškrt 1942
- BCG 1958
- Záškrt, Tetanus, Čierny kašeľ 1958
- Detská obrna 1959
- Osýpky 1969
- Rubeola 12 ročné die čatá 1982
- Rubeola všetky deti 1985
- Osýpky Mumps, Rubeola 1987
- Hepatitis B - vybraná populácia 1989
- Hepatitis B - všetky deti 1998
- HIB /povinne/ 2000
- Pneumokoky 2009

Efektivita očkovania

Ochorenie	Počet ochorení	
	Ročne pred zavedením očkovania	Rok 2021
Diftéria	600 – 1 300	8 (4 kožné, 1 nosová, 2 nosohľatanové)
Tetanus	30 - 50	0
Pertussis	10 000 – 17 000	97
Poliomyelitída	100 – 300	0
Morbili	10 000 – 29 000	0
Mumps	20 000 – 27 000	9
Rubeola	10 000 – 32 000	0

Zdroj: EPIS,2022

Efektivita očkovania

Ochorenie	Počet ochorení	
	Ročne pred zavedením očkovania	Ročne po zavedení očkovania
Diftéria	0	2
Tetanus	0	0
Polio	0	97
Scarletina	300	0
Spredná meningitída	10 000 – 29 000	0
Spredná meningitída	20 000 – 27 000	9
Rubeola	10 000 – 32 000	0

Vďaka dlhodobej schopnosti udržať vysokú zaočkovanosť (nad 95%) sa nám darilo takmer úplne eliminovať závažné ochorenia ako je detská obrna, tetanus, záškrt, osýpky, mumps či ružienka.

Zdroj: EPIS,2022

Porovnanie zaočkovanosti detí v rokoch 2010 a 2022 v SR

Druh očkovania	zaočkovanosť v %	
	k 31.8.2010	k 31.8.2022
základné očkovanie tromi dávkami kombinovanej vakcíny proti DTaP-VHB-HIB-IPV	99,1	96,5
očkovanie tromi dávkami proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam - PCV	*98,9	96,4
základné očkovanie proti MMR v 15.-18. mesiaci veku	99,4	94,7 ←
preočkovanie proti DTaP-IPV v 6.roku	99,4	95,5
očkovanie proti MMR v 11.roku života	99,2	95,7
preočkovanie proti DTaP-IPV v 13.roku	99,4	96,3
* údaj z r. 2011 - prvá kontrola po zavedení		

Ciel' imunizácie

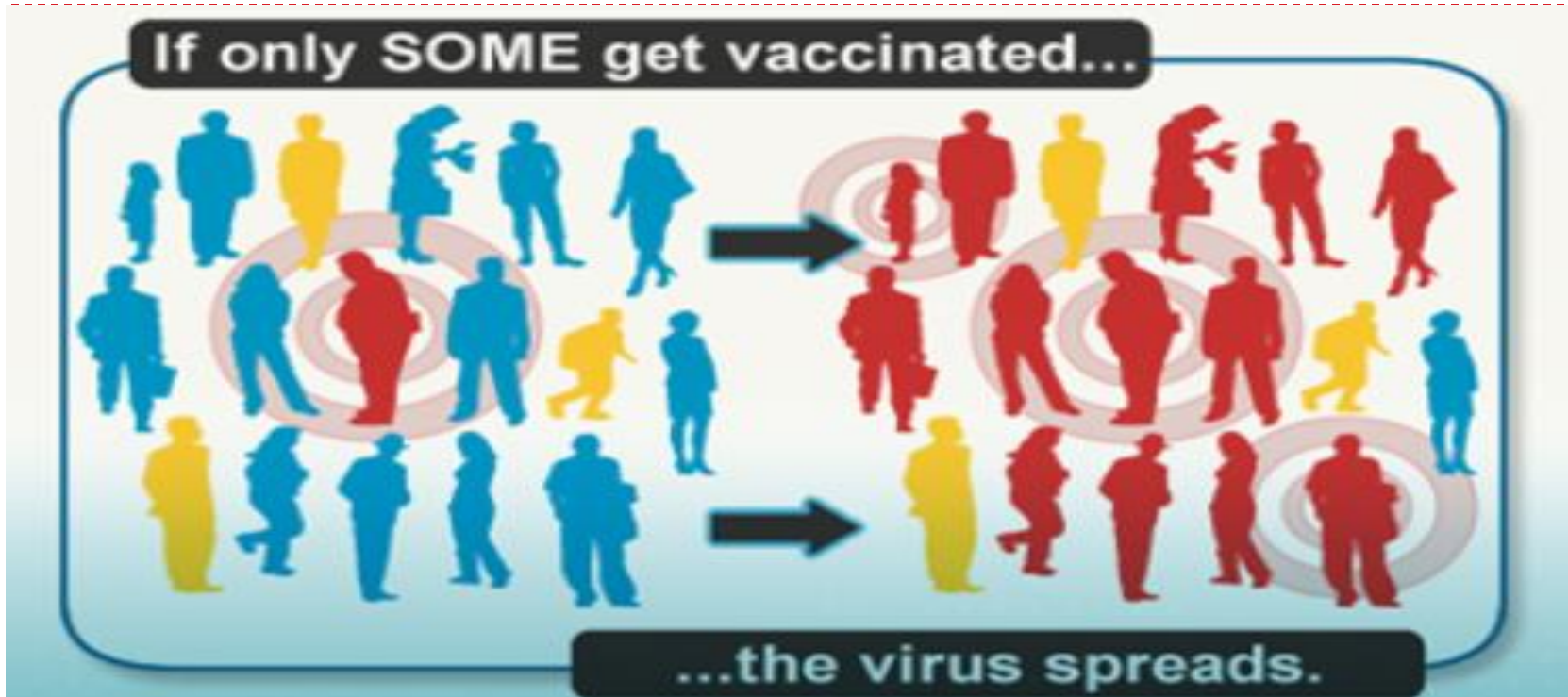
- ❖ chrániť **jednotlivca** pred ochorením
  - ❖ **individuálna imunita**

- ❖ ochrana **populácie**:
  - ❖ imunita na populačnej úrovni – **kolektívna ochrana**
  - ❖ **zabránenie vzniku „imunitnej diery“**

Verejno-zdravotný prínos očkovania:

- ❖ zníženie chorobnosti, komplikácií a úmrtnosti
- ❖ prevencia epidémii
- ❖ z ekonomického hľadiska
  - ❖ skraca sa alebo aj eliminuje hospitalizácia
  - ❖ znižujú sa jej finančné náklady

Význam očkovania na spomalenie a zastavnie šírenia infekcie

- - zdravý, neočkovaný   ● - zdravý, očkovaný   ● - chorý, neočkovaný

Ak príde infikovaný do neočkovaného (vnímavého) kolektívu – infekcia sa šíri, ochorie veľká časť kolektívu.

Význam očkovania na spomalenie a zastavnie šírenia infekcie

● zdravý, neočkovaný   ● zdravý, očkovaný   ● chorý, neočkovaný

Ak príde infikovaný do očkovaného (chráneného) kolektívu – šírenie je pomalé alebo sa plne zastaví. Očkovaní tvoria akýsi „štít“ chrániaci vnímavé oslabené

▶ osoby

Národný imunizačný program (NIP) v SR

- ❖ SR sa **riadi jednotným NIP** od roku 1986
  - ❖ **Ciel'**: **eliminácia až eradikácia** výskytu prenosných ochorení dôsledným zabezpečovaním efektívnej imunizácie detí a dospelých
  - ▶ NIP je zameraný na:
    - ❖ povinné a odporúčané očkovanie
    - ❖ kontrolu zaočkovanosti
    - ❖ sledovanie nežiaducich účinkov po očkovaní
    - ❖ hodnotenie imunitného stavu populácie
    - ❖ sledovanie výskytu ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním
    - ❖ sledovanie cirkulácie pôvodcov nákazy v populácii
    - ❖ zavádzanie nových druhov vakcín
    - ❖ medzinárodnú spoluprácu
-

Príčiny nízkej zaočkovanosti na okresnej úrovni, resp. na úrovni obvodov

---

- ❖ **odmietanie** povinného očkovanie detí, antivakcinačné aktivity
- ❖ **váhavosť** niektorých rodičov k očkovaní,
- ❖ **nízka compliance** u marginalizovaných skupín
- ❖ **migrácia** rodín, striedavý pobyt v 2 krajinách
- ❖ dlhodobý **pobyt v zahraničí**
- ❖ **pandémia Covid 19** - spôsobila globálny pokles rutínneho očkovania o 1%

Závery

- Epidemiologická situácia v SR - zatiaľ priaznivá.
- Nedá sa však vylúčiť možnosť zavlečenia ochorení (najmä osýpok) na Slovensko a vznik epidémií.
- Preto je potrebné **doočkovať deti, ktoré očkovanie premeškali. Inak sa ochorenia vrátia.**
- ▶ V r. 2022 bolo v Európe hlásených viac ako 900 prípadov osýpok. V r. 2023 bolo toto číslo prekročené už v prvých 2 mesiacoch roku. *„Tento rok môže byť pre osýpky veľkým rokom.“*
- ▶ **„Doočkujme neočkovaných „ je správna cesta**

Ďakujem za pozornosť!

